

ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Професійна педагогічна діяльність передбачає спеціальну освіту, тобто оволодіння системою спеціальних знань, умінь і навичок, необхідних для виконання функцій, пов'язаних із певною професією.

Педагогічна майстерність — це синтез наукових знань, умінь і навичок, методичного мистецтва і особистісних якостей педагога. Педагогічна майстерність ґрунтується на високому фаховому рівні педагога, його високій загальній культурі та педагогічному досвіді. Вона є результатом багаторічного педагогічного досвіду і творчого саморозвитку. Ця якість дає змогу досягнути високих оптимальних результатів за малих затрат сил викладача і студентів.

Щоб оволодіти педагогічною майстерністю, слід постійно працювати над собою, пропускаючи передовий педагогічний досвід крізь себе, опановуючи нові технології навчання, формуючи свою чітку професійну позицію.

Професійно-педагогічна компетентність передбачає глибокі професійні знання, навички та вміння, професіоналізм у галузі педагогіки та психології, досконале володіння методикою здійснення навчально-виховного впливу. З огляду на зміст педагогічної діяльності, її функціональні елементи розрізняють спеціально-педагогічну, методичну, соціально-психологічну, аутопсихологічну компетентність.

Спеціально-педагогічна компетентність викладача стосується рівня його підготовки в галузі науки, що акумулюється в навчальній дисципліні і охоплює наукові знання, вміння, навички та їх практичне застосування.

Методична компетентність викладача полягає в оволодінні засобами, шляхами, формами, методами педагогічних впливів і продуктивному їх використанні. Соціально-психологічна компетентність охоплює вміння викладача спілкуватися, пізнавати студентів, їх індивідуальні особливості, налагоджувати міжособистісні стосунки. Аутопсихологічна компетентність співвідноситься з розвитком самосвідомості викладача і полягає в розумінні сильних і слабких сторін власної особистості, знанні шляхів, засобів професійного самовдосконалення для підвищення якості своєї праці.

Сапожникова О.М., викладач
кафедри німецької мови
факультету міжнародної економіки і менеджменту

КОМУНІКАТИВНА СПРЯМОВАНІСТЬ НАВЧАННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Аналіз навчальної діяльності у викладанні іноземних мов показує, що на практиці комунікативна спрямованість занять з іноземної мови дає змогу забезпечити формування мовної особистості — студента, який вільно і легко висловлюється з будь-яких питань, виявляючи високий рівень мовної культури, дбаючи про якість свого мовлення. Навчальний процес на заняттях з іноземної мови — це не просто процес спілкування, а навчання спілкування незнайомою мовою. Відбувається даний процес у формі спілкування викладача та студентів, а також шляхом спілкування студентів один з одним.

Основна мета спілкування — вплив на слухача, співрозмовника, читача — вимагає встановлення контакту з співрозмовником, тобто взаємодії. Вплив одного співрозмовника на іншого (інших) є складовою часткою їх взаємодії.

Слід пам'ятати, що студенти — це активні учасники педагогічної взаємодії, фактично — її носії та творці. Саме міра включеності студента у взаємодію є невід'ємним елементом її успішності та передумовою отримання бажаного результату.

В межах успішної інтеракції партнерів підсилюється практична значущість знання іноземної мови, розвивається педагогічне спілкування та створюється атмосфера дружніх стосунків.

Студенти використовують мову в ситуаціях реального повсякденного життя, що, поза сумнівом, є одним з дієвих способів організації мовної взаємодії та сприяє кращому засвоєнню та закріпленню знань іноземної мови.

Мовленнєва взаємодія студентів проходить за співучастю викладача в найрізноманітніших формах: парах, триадах, невеликих групах, з усією групою.

Робота в парах передбачає синхронне виконання усних вправ усіма студентами у формі спілкування двох партнерів і забезпечує безпосередній контакт мовців.

Ділова гра на заняттях з іноземної мови є формою навчання, яка моделює життєві ситуації, явища, процеси, види професійної діяльності. При безпосередній включеності викладача до ігрової діяльності на занятті педагогічна взаємодія базується на колективізмі та близькості суб'єктів навчального процесу, в той час як опосередкованість включеності викладача до гри (суб'єкт-об'єкт) полягає в організації проведення ігрової діяльності.

Роль сприятливого психологічного клімату на занятті з іноземної мови є дуже важливою: це забезпечення успішної педагогічної взаємодії, високих досягнень у вивченні іншомовного спілкування та ефективної реалізації цілей заняття.

Клімат співробітництва на заняттях з іноземної мови передбачає атмосферу психологічної свободи студента, право на власний вибір, на власне рішення.

Навчання іноземної мови у вищому навчальному закладі — це, перш за все, спільна діяльність викладача та студентів, де студент є суб'єктом навчання та спілкування нарівні з викладачем. Вступаючи в стосунки співробітництва, викладач орієнтується на особистість студента та перспективи його розвитку. Від поведінки викладача буде залежати, чи відчує себе студент партнером у спілкуванні з ним. Викладач повинен завжди бути доброзичливим, говорити природно, не вимушено, звертаючи увагу на реакцію співрозмовника. При спілкуванні кожен з суб'єктів взаємодії повинен враховувати інтереси співрозмовника, стежити за виразністю своєї інтонації, жестів, міміки, за тим, як він рухається, стоїть, сидить.

Особистості викладача та студента на занятті з іноземної мови повинні максимально взаємодіяти, ефективно впливати один на одного та плідно співпрацювати, що є джерелом оволодіння необхідними знаннями, вміннями та навичками з іноземної мови.

Інтерактивні форми роботи, безперервне спілкування на іноземній мові, історія та культура країни-носія становлять невід'ємну складову оптимальної педагогічної співпраці суб'єктів навчального процесу.

Сергієнко М.А., асистент кафедри міжнародного менеджменту

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОЕКТНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Протягом останніх років застосування концепції компетентнісного підходу в освітньому процесі отримує все більше поширення у вітчизняних ВНЗ. Пов'язано це, в першу чергу, зі зростаючими вимогами ринку щодо рівня підготовки фахівців. Роботодавцям уже не вистачає лише певного набору знань і навичок у випускників, що є притаманним для класичного підходу до освіти, напровадженню цьому, все більш актуальним стає володіння так званими компетенціями. Поняття «компетенція» охоплює сукупність взаємопов'язаних якостей особистості (знань, умінь, навичок, способів діяльності), що дозволяють вирішувати складні, непередбачувані ситуації. Так, наприклад, компетенції менеджера можуть включати в себе: системність мислення, вміння аналізувати ситуацію, навички ведення переговорів та управління персоналом, знання в області економіки і т.д. Освоєння визначеного рівня компетенції передбачає здатність використовувати і поєднувати знання, вміння, навички залежно від мінливих вимог конкретної ситуації або проблеми.

За законами ринкової економіки необхідні для певної професійної діяльності компетенції повинен визначати роботодавець. І якщо освітній процес розглядати як проект (у методології проектного управління), метою якого є підготовка фахівців, що відповідають вимогам ринку, то оволодіння набором необхідних компетенцій буде свідчити про досягнення мети даного освітнього проекту. Основними критеріями успішності досягнутого результату буде затребуваність фахівців у даній сфері діяльності і високий ступінь задоволеності роботодавця, який, по суті, є замовником у цьому проекті.

Для успішного формування професійної компетентності студентів найприйнятнішим є проектний метод навчання. В основі цього методу лежить розвиток пізнавальних, творчих навичок,